

1. Pojam reformacije-reformacija kao religiozni pokret u Evropi

Reformacija je naziv za verske pokrete protiv papstva i katoličke crkve u 16. veku. Iz tih pokreta nastale su nove verske zajednice, nezavisne od papstva. Najvažniji pokretači reformacije bili su Martin Luter u Nemačkoj, Cvingli i Calvin u Švajcarskoj. Pristalice reformacije odvojile su se od katoličke crkve, proglasile Sveto pismo jedinim izvorom vere i raširile svoje učenje u Nemačkoj, Švajcarskoj, Holandiji, Engleskoj i skandinavskim zemljama.

Uzrok reformaciji bili su izmenjeni društveno-ekonomski odnosi, haotično stanje u katoličkoj crkvi, iskvarenost sveštenstva, prodaja oproštajnica grehova i sl. Pokret reformacije i opiranje katoličke crkve doveli su do dugih i teških verskih ratova, koji su decenijama besneli u Evropi i uništili mnoga materijalna i kulturna blaga.

Reformacija je verski i društveni pokret koji je nastao u Evropi tokom 16. veka. Bio je to pokušaj unošenja duhovnih i strukturalnih promena u Crkvu što je dovelo do uspostavljanja Reformiranog hrišćanstva.

1.1 Počeci reformacije

Ona se je suočila s etabliranim eklezijalnim ustrojstvom Crkve te je stavila pod upitnik primat Pape, zahtevala je smanjenje sekularnog i materijalnog uticaja Rimske kurije.

Među prvima koji su počeli raspravu o pravovaljanosti Rimske crkve bili su valdežani, lolardi. Ono što nisu uspeli konačno se obistinilo po nemačkom svešteniku Martinu Luteru, kako se čini zbog plemstva koje mu je dalo podršku, nečući političku vlast papinstva i pleneći crkveno bogatstvo.

Važno je spomenuti da je želja za reformom takođe bila prisutna i u monarhijama. Neki dokumenti pokazuju želju za promenom među engleskim i francuskim plemstvom. Dokumenti su poznati kao Provisors and Praemunire koje su pisali Englezi i Pragmatična sankcija građanstva koju su pisali Francuzi. Nakana ovih dokumenata je bila **Reformacija 2** uspostava nacionalnih crkava s ciljem manje kontrole iz Rima. Kako je vreme teklo bilo je sve više protivljenja i negativnog stava prema političkom uticaju i profanosti Rimske kurije. Bilo je čestih napada na rastrošnost papinstva i kurije, njihovu svetovnost i umešanost u dinastičku politiku Italije.

Kako mnoge promene dolaze valjanim povodom tako je verska reforma započela buntom jednog sveštenika, koji je bio toliko predan instituciji kojoj je pripadao da je smatrao da ju treba promeniti na bolje. Tako je Martin Luter 31. oktobra 1517. odlučio započeti raspravu. Nekako u isto vreme između 1523. i 1525., nadahnut Rečju Božjom, mudar, predan sveštenik Huldrych Zwingli je počeo razmišljati o promenama koje su bile nužne za duhovni i društveni napredak. Njegove je zamisli podržalo gradsko veće koje mu je pomoglo staviti u praksu društvene i verske reforme, uglavnom u Cirihi, ali je to imalo velik uticaj i na celu Švajcarsku kao i na mnoga druga područja u Evropi. Žak Calvin je važan lik za razumevanje

reformacije jer je njegovo delovanje oko 1541. utemeljilo teokratsko društvo. S izuzetkom Izraelskog kraljevstva nijedno drugo društvo u istoriji nije imalo nameru biti organizovano i upravljano po Božjim standardima kao Ženeva za vreme Kalvinova života. Calvin je takođe imao značajan uticaj na teologiju i delo *Institutio Christiane Religionis* (1536.) još uvek je jedno od najboljih dela sastavne teologije. Njegove su ideje imale značajan uticaj na verski i društveni aspekt mnogih društava: nemačkog, francuskog, engleskog, škotskog, mađarskog i dr.

1.2 Francuska

U Francuskoj reformacija je uzela velikog maha, ali kako je došla tako je i prošla, doduše više silom nego milom, ponajviše zbog istrebljivanja, zlostavljanja i ubijanja Hugena, kako su nazivani reformirani hrišćani. Nakon serije verskih sukoba koji nisu završili samo na usmenim nego i fizičkim okršajima Hugena su izvukli deblji kraj, tako je kalvinizam u Francuskoj gotovo uništen, a poznata Bartolomjewska noć u literaturi poznata kao pokolj hrišćana reformacije ostala sinonim za ubistvo i nasilje inspirisano verskom netrpljivošću i mržnjom. Reformacija je uzela velikog zamaha u Holandiji, a u Škotskoj je John Knox uveo prezbiterijalni sastav, po uzor na Kalvinov eklezijalni ustroj u Ženevi, po kojemu su naveliko postale poznate Prezbiterijanske crkve.

1.3 Engleska

Engleska je priča za sebe. Reformacija koja se tamo dogodila nije bila potstaknuta duhovnim nego pragmatičnim i političkim potrebama. Naime kralj Henrik VIII. nije mogao iz političkih razloga dobiti od Pape rastavu braka. Tako je Henrik počeo promišljati i zaključio da je on glava monarhije, a Crkva koju plaća i koja ubire danak za biskupa u Rimu mogla bi služiti njemu, i novaca bi više ostalo kod kuće. Tako je doneo *Akt o supremaciji* 1534. te je ni više ni manje nego odbacio kontrolu pape, posebno onu političku, uspostavio nacionalnu crkvu koju prozvaše Anglikanskom. I tako glava te Crkve, barem što se tiče zemaljske, nije više bio biskup u Rimu nego kralj u Londonu. Iako potaknuta politikom Reformacija u Engleskoj bila je pod uticajem tzv. Calvinističke teologije te je imala značajan uticaj na razvijanje teologije i prakse Anglikanske crkve. U trenutku pojave i na njenim počecima reformatori slabo su se slagali iako je bilo pokušaja usaglašavanja stavova. Razjedinjenost je pomogla protureformaciji da ubere više ploda te mnoge odbegle vrati pod skute majke Crkve. Žalosna i sramotna epizoda je Tridesetogodišnji rat koji je doneo mnogo tuge, devastirao Evropu uzduž i popreko, a kada je okončan 1648. doneo je stabilnost te je od tog vremena zavladao mir i relativna trpeljivost, a protestantizam je postao vrlo moćna i rasprostranjena konfesija u Evropi. Reformacija je donela mnogo značajnih promena te je uticala na razvitak društvenih zajednica i hrišćanstva uopšte. **Reformacija 3**

1.4. Društveno okruženje i podsticaj za Reformaciju

Evropa šesnaestog veka imala je mnogo društvenih i ne manje ekonomskih problema koji su doveli do stvaranja klime nezadovoljstva, a nezadovoljnici pre ili kasnije započinju promene, težnje za promenama dovele su i do reformacije. Manjina je bila bogata, oni su bili plemići i institucionalna Crkva, a ni kleru nije bilo loše. Većina, uglavnom kmeti, bili su siromašni a prehranjivali su imenovane grupe. Evropa je bila ujedinjena oko religije i kontrolom rimskog biskupa, od milja zvanog Papa. Bila je ujedinjena oko jezika i pisma – latinskog, i obrazovnog sastava koji je razvila Crkva.

Evropa 16. veka nije bila gusto naseljena, a kuga je vek i po ranije usmrtila oko 30 % populacije. Oko 60 –80 miliona ljudi je živelo u Evropi na početku 16. veka, tek je početkom 17. veka broj stanovnika dosegao onaj pre crne smrti, a između 85 i 100 miliona. Većina stanovnika bili su poljoprivrednici koji su živeli u selima, manjina je ljudi živela u gradovima, a život je škodljiv i neugodan. Ipak počinju i pozitivne promene, tako dobivanje hrane postaje lakše, ali je i dalje bilo teško stvoriti profit uzgajanjem, a organizovani sastav proizvodnje se polako počinje razvijati u nekim regijama, dobra su se uglavnom prodavala na pijacama. Glavni je proizvod bio tekstil, ovaj proces je poznat kao predindustrijalizacija, počinje se razvijati konkurencija i nastaju monopoli u industriji i trgovini. Renesansa je položila temelje za razvoj reformacije, a humanizam koji je bio pretežno hrišćanski orijentisan je potsticao ljude da razmišljaju o budućnosti i napretku. Novinarstvo je razvijalo izdavačku industriju, a univerziteti su rasli i širili se u Evropi.

U Srednjem veku Rimo-katolička crkva je bila najveća politička i verska sila tog vremena. Uticaj na društveni život je bio veliki, pod njenim vodstvom došlo je do mnogih promena u životu ljudi onoga vremena. Bilo je to vreme koje je donosilo odrađeni napredak kad su se razvijali univerziteti i umetnost, uglavnom pod patronatom Crkve, ali bilo je to i vreme mnogih kontaverzi u njoj. Rimski kurija je prerasla u veliku instituciju koja je imala ogroman politički, ekonomski i vojni uticaj.

Papinstvo je bilo u izrazito velikoj krizi tako je jedno vrijeme bilo dvoje, a kraće čak tri Pape, a Pape su stolovale u Avignonu 122 g. U papinstvu onog vremena, bilo je mnogo amoralnosti i srebroljublja. Tako je Inocent VII. (1484.-1492.) imao vanbračnu decu, a Alexandar VI. (1492.-1503.) kome je bilo ime Rodrigo Borgia postao je poznat kao jedan od najraskalašenijih Papa tog vremena ali i uopšte. Njegova skandaloznost ogledala se i u činjenici da je tokom sukoba s Francuzima kad je u pomoć pozvao Turskog sultana što je pored svega dodalo ulje na vatru zbog činjenice da je za pomoć u sukobu s hršćanskom subračom pozvao u pomoć neznabošca. Ovakvi ali i primeri Lav X. koji je imao slogan „Bog nam je dao papinstvo – uživajmo!“, je 1517. uveo nauk o kupovini oprosta stvaralo je prostor ali i poticalo nezadovoljnike, iskrene vernike, ali i razne hohštaplere da počnu razmišljati o mogućoj izmeni društvenog sastava. Među iskrenim vernicima i intelektualcima onog vremena nesumnjivo treba izdvojiti Johna Wyclifa († 1384.) kojega još nazivaju Zvezda koja je najavila Reformaciju, Jana Husa († 1415.), Girolamo Savonarola († 1498.), Desiderius Erasmus († 1536.) i mnoge druge. Wyclif je bio među prvima i ne jedini koji je progovorio o grehovima institucije kojoj je i sam pripadao, on je naglašavao probleme povezane s papinstvom.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

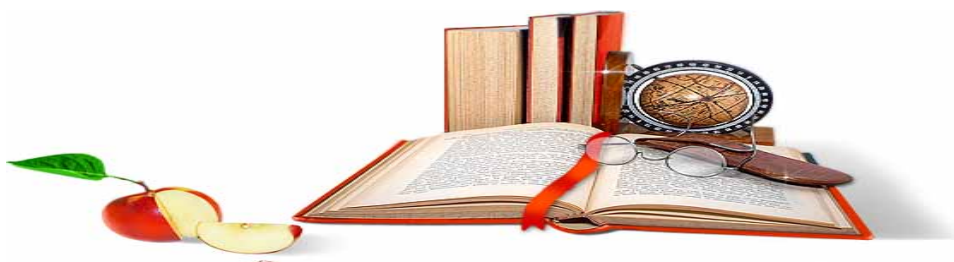
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com